

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001359

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мудра Ірина Романівна

2. Iryna Mudra

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 51278 Доктор філософії (PhD) (081 Право)

Дата захисту: 26-06-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Офіс Президента України

Код за ЄДРПОУ: 00000001

Місцезнаходження: вул. Банкова, 11, Київ, 01220, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Установи при Президенті України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8632

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.69

Тема дисертації:

1. Інституційні та правові механізми відшкодування шкоди, завданої внаслідок збройної агресії
2. Institutional and legal mechanisms for compensation for damage caused by armed aggression

Реферат:

1. Усталення сучасних гуманістичних цінностей, покладених в основу кращих виявів людської цивілізації, що розвивалися та закріплювалися на всіх рівнях її існування як поступально, так і революційно, протягом останніх тисячоліть, станом на початок XXI століття, на жаль, не призвело до викорінення таких руйнівних явищ нашої дійсності, як міжнародні збройні конфлікти. Останні досі залишаються, на думку деяких держав та їхніх лідерів, можливим та навіть ефективним способом вирішення міждержавних протиріч та/або досягнення власних геополітичних цілей. Виявом цього стала й неспровокована повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України, розпочата 24 лютого 2022 року, абсурдність мотивування якої та масштаби завданих нашої державі та її громадянам збитків, руйнувань і страждань вражають. Саме тому важливого теоретичного та практичного значення набуває вивчення чинного міжнародно-правового регулювання механізмів відшкодування шкоди, завданої міжнародно-протиправними діями, а також вже

наявного досвіду створення та діяльності різних спеціальних міжнародних комісій та трибуналів із розгляду заяв постраждалих від таких дій держав, їхніх фізичних та юридичних осіб. Дисертацію присвячено встановленню та аналізу засад і порядку відшкодування шкоди державами за міжнародно-протиправні діяння, вивченню наявного міжнародного досвіду, розробленню принципів і конкретних складових функціонування спеціального компенсаційного механізму відшкодування шкоди, завданої Російською Федерацією внаслідок її збройної агресії проти України. Дисертація складається із трьох розділів, які включають дев'ять підрозділів. У роботі послідовно розглядаються питання відшкодування шкоди, завданої міжнародно-протиправними діяннями, починаючи від дослідження методологічних базових понять: «міжнародний правопорядок», «міжнародний порядок», «принципи сучасного міжнародного правопорядку», «міжнародно- протиправне діяння», - і продовжується дослідженням досвіду створення та діяльності різних спеціальних міжнародних комісій та трибуналів із розгляду заяв постраждалих держав, їхніх фізичних та юридичних осіб (Спеціальний трибунал Ірану та Сполучених Штатів (IUSCT), Компенсаційна комісія Організації Об'єднаних Націй (UNCC) та Спеціальна комісія Еритреї та Ефіопії (EECC)), у рамках яких не лише розглядалися та вирішувалися відповідні скарги, але й були розроблені ефективні механізми формування та виплати компенсацій зі спеціально створених фондів чи іншим чином за рахунок держав, визнаних винними в міжнародно-протиправних діяннях, а також окремо аналізуються питання створення та функціонування спеціального компенсаційного механізму з відшкодування шкоди для України. Об'єктом дисертаційного дослідження є суспільні відносини, пов'язані із відшкодуванням шкоди, завданої збройною агресією. Предметом дисертаційного дослідження є наукові погляди, ідеї, концепції, принципи і норми міжнародного права, міжнародний досвід функціонування інституційних та правових механізмів відшкодування шкоди, завданої внаслідок збройної агресії, зокрема шкоди, завданої збройною агресією Російської Федерації. На основі здійсненого дослідження принципів сучасного міжнародного правопорядку визначено, що засади мирного вирішення міжнародних спорів між державами, утримання у своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування, непорушності кордонів та територіальної цілісності зрозумілим чином тісно взаємопов'язані, одночасно ґрунтуючись на взятих на себе державами згідно зі Статутом ООН та іншими договорами міжнародних зобов'язаннях і впливаючи з усталених приписів звичаєвого міжнародного права. Їх тлумачення та застосування на практиці є складним багатоступеневим процесом, потребуючи звернення до прецедентної практики міжнародних судів, спеціальних комісій та трибуналів, як і взяття до уваги результатів доктринального консенсусу, якщо такого досягнуто в конкретному питанні або щодо специфічної герменевтичної проблеми. Автор стверджує про визнання міжнародною спільнотою в особі Генеральної Асамблеї ООН та підтвердження у відповідному розпорядженні Міжнародного Суду ООН факту порушення Російською Федерацією основоположних принципів міжнародного права та світового правопорядку у зв'язку з веденням агресивної завойовницької війни проти України, порушенням її суверенітету, кордонів та територіальної цілісності. Підсумовано, що інститут міжнародних зобов'язань держав посідає чільне місце в понятті міжнародно-протиправного діяння (дії або бездіяльності), суть якого виявляється через безпосереднє порушення таких зобов'язань, незалежно від їхньої договірної чи позадоговірної природи. Природа та зміст міжнародного зобов'язання, джерело його закріплення і форма виконання або дотримання зумовлюють відповідні правові наслідки у вигляді покладення на державу-агресора обов'язку з відшкодування завданої шкоди.

2. The consolidation of modern humanistic values, which lie at the heart of the noblest manifestations of human civilisation and have evolved and become entrenched at all levels of its existence - both incrementally and through revolutionary upheavals - over the past millennia, has regrettably not led, as of the early twenty-first century, to the eradication of such destructive phenomena as international armed conflicts. These conflicts, in the view of certain states and their leaders, continue to be regarded as a permissible and, at times, even effective means of resolving inter-state disputes and/or achieving geopolitical objectives. A stark example of this is the unprovoked, full-scale military aggression launched by the Russian Federation against Ukraine on 24 February 2022, the absurdity of whose justification and the scale of the damage, destruction, and human suffering inflicted upon the Ukrainian state and its citizens are profoundly disturbing. Against this backdrop, the study of the current

international legal framework governing the mechanisms for reparation for damage caused by internationally wrongful acts, as well as the examination of existing practices in the establishment and functioning of various specialised international commissions and tribunals addressing claims from states, individuals, and legal entities harmed by such acts, acquires both theoretical and practical significance. This dissertation is devoted to establishing and analysing the principles and procedures governing state responsibility for internationally wrongful acts, examining relevant international experience, and formulating principles and specific components of a special compensation mechanism for the reparation of damage caused by the Russian Federation's armed aggression against Ukraine. The dissertation consists of three chapters, comprising nine subsections. The study systematically explores issues related to the reparation of damage resulting from internationally wrongful acts, beginning with the examination of foundational methodological concepts such as "international legal order," "international order," "principles of the modern international legal order," and "internationally wrongful act." It proceeds to analyse the experience of the establishment and functioning of various specialised international commissions and tribunals that have considered claims brought by affected states and their natural and legal persons - including the Iran- United States Claims Tribunal (IUSCT), the United Nations Compensation Commission (UNCC), and the Eritrea-Ethiopia Claims Commission (EECC). These bodies not only adjudicated relevant claims but also developed effective mechanisms for the formation and disbursement of compensation from specially established funds or through other means at the expense of states found responsible for internationally wrongful acts. The dissertation further offers a detailed analysis of the creation and potential operation of a special compensation mechanism for the reparation of damage suffered by Ukraine. The object of this study is the set of social relations arising from the reparation of damage caused by armed aggression. The subject of the research encompasses scholarly perspectives, ideas, concepts, principles, and norms of international law, as well as the international practice of institutional and legal mechanisms for compensation in cases of armed aggression, with particular attention to the damage resulting from the armed aggression of the Russian Federation. Based on the conducted research on the principles of the modern global legal order, it has been determined that the principles of the peaceful settlement of international disputes between states, the refraining from the threat or use of force in their international relations, the inviolability of borders, and territorial integrity are inherently and closely interconnected. At the same time, they are founded on the international obligations undertaken by states under the UN Charter and other treaties, as well as derived from established norms of customary international law. Their interpretation and practical application constitute a complex, multi-tiered process, requiring recourse to the precedent-based practice of international courts, special commissions, and tribunals, as well as consideration of the outcomes of doctrinal consensus - where such consensus has been reached on a specific issue or a particular hermeneutic problem and articulated in the works of academic collectives or individual authoritative scholars. The author asserts that the international community, represented by the United Nations General Assembly, has recognized - and the International Court of Justice has confirmed in a relevant ruling - the fact that the Russian Federation has violated fundamental principles of international law and the global legal order through its aggressive war of conquest against Ukraine, its violation of Ukraine's sovereignty, borders.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Мудра І. Р. Підходи до створення спеціальних інституційних механізмів компенсації шкоди, завданої міжнародними збройними конфліктами. Приватне право і підприємництво. 2022. № 21. С. 150–156
- Мудра І. Р. Міжнародно-протиправне діяння як підстава відповідальності держави. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2024. № 68. С. 135–144
- Мудра І. Правові засоби та інструменти відшкодування шкоди, завданої міжнародно-протиправними діяннями держав у сучасному міжнародному праві. Юридичний вісник. 2024. № 2. С. 92–99

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0122U000064, 0121U100028

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагнибіда Володимир Іванович
2. Volodymyr Nahnybida

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4233-7173

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максимович Роман Олегович
2. Roman O. Maksymovych

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1812-6624

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буроменський Михайло Всеволодович

2. Mykhaylo Buromenskiy

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9287-5116

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карнаух Богдан Петрович

2. Bohdan P. Karnaukh

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1968-3051

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Махінчук Віталій Миколайович
2. Makhinchuk Vitalii M.

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Король Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Король Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Запорожченко Аркадій Віталійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна